

SZKOLNICTWO

SZKOLNICTWO DLA DZIECI

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA

Dzieci mogą rozpocząć przedszkolną edukację w wieku 2 lat i 8 miesięcy.

W Irlandii Północnej edukacja przedszkolna nie jest obowiązkowa.

Można wybrać:

- *Grupę przedszkolną (play group)*, która oferuje opiekę nad dzieckiem w niepełnym wymiarze godzin¹
- *Przedszkola (nurseries)*, które oferują opiekę zarówno w pełnym jak i niepełnym wymiarze godzin²

Informacje o wolnych miejscach można uzyskać w przedszkolach, Radach ds. Szkolnictwa i Bibliotek i innych organizacjach.

ZAPISY

Miejsca w przedszkolach czy grupach przedszkolnych nie są przyznawane automatycznie. Należy wypełnić podanie o przyjęcie. Podania przyjmowane są do końca stycznia każdego roku, a dzieci mogą rozpocząć naukę we wrześniu tego samego roku.

Wypełnij podanie z wyprzedzeniem aby uniknąć trudności ze znalezieniem miejsca dla swojego dziecka. Ważne jest także aby wskazać więcej niż jedną wybraną placówkę w razie gdyby któraś z nich była przepełniona.

Podania i dalsze informacje dostępne są w szkołach, przedszkolach i grupach przedszkolnych. Można je także ściągnąć ze stron internetowych: www.seelb.org.uk, www.belb.org.uk, www.neelb.org.uk, www.selb.org.uk, www.welbni.org

Każdego roku rady ds. szkolnictwa i bibliotek publikują broszurę informującą rodziców o zasadach zapisów przedszkolnych i zawierającą listę wszystkich placówek '*Booklet for parents, preschool enrolment*'. Można ją dostać w szkołach, przedszkolach lub lokalnej Radzie ds. Szkolnictwa.

ZERÓWKA

Niektóre szkoły podstawowe prowadzą zerówki (*reception class*). Są one przeznaczone dla dzieci, które ukończyły już 4 lata, ale nie są jeszcze w wieku szkolnym (5 lat)³

Więcej informacji dotyczących zapisów znajduje się w broszurce *Primary School Admissions Information Booklet* dostępnej w szkołach i lokalnej Radzie ds. Szkolnictwa i Bibliotek, dział zapisów.

¹ Dotyczy dzieci urodzonych po 20. lipca

² Grammar school – szkoła ponadpodstawowa z nastawieniem akademickim

³ Odpowiednik polskiej matury

SZKOŁY PODSTAWOWE

Szkoły podstawowe kształcą dzieci w wieku od 4⁴ do 11 lat

W wielkiej Brytanii i Irlandii północnej edukacja dzieci w wieku od 4 do 16 lat jest obowiązkowa. Jeśli masz dziecko w tym wieku i nie chodzi ono do szkoły możesz zostać pociągnięty do odpowiedzialności prawnej.

Większość szkół to bezpłatne szkoły państwowe, w których nie płaci się również za podręczniki.

WYBÓR SZKOŁY

Na podaniu o przyjęcie do szkoły powinieneś wyszczególnić co najmniej trzy szkoły, do których chciałbyś posłać dziecko.

W Irlandii Północnej szkoły podzielone są na katolickie i protestanckie, ale są także szkoły mieszane (*integrated schools*). Nauka religii odbywa się we wszystkich szkołach, ale jeśli sobie tego życzysz Twoje dziecko może być z niej zwolnione.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej wyboru szkoły dla swojego dziecka skontaktuj się z dyrektorem szkoły, która Cię interesuje.

ZAPISY

Aby zapisać dziecko do szkoły należy wypełnić odpowiednie **podanie**.

Podania dostępne są w szkołach i lokalnych Radach ds Szkolnictwa i Bibliotek, dział zapisów. Można je także ściągnąć ze stron internetowych: www.seelb.org.uk, www.belb.org.uk, www.neelb.org.uk, www.selb.org.uk, www.welbni.org

Podanie należy wysłać do końca grudnia do szkoły z pierwszego miejsca na liście preferencji.

Więcej informacji dotyczących zapisów oraz lista szkół znajduje się w broszurce *Primary School Admissions Information Booklet* dostępnej w szkołach i lokalnej radzie ds. szkolnictwa i bibliotek, dział zapisów.

Znaleźć w niej można również **kryteria przyjęć** do poszczególnych szkół.

Są to warunki, jakie dzieci muszą spełnić przed przyjęciem do szkoły. Różne szkoły mają różne kryteria.

Dlatego też ważne jest aby się z nimi zapoznać i dopilnować aby dziecko je spełniało zanim złoży się podanie o przyjęcie do danej szkoły.

⁴ Dotyczy dzieci urodzonych po 20. lipca

MUNDURKI SZKOLNE

W Irlandii Północnej w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dzieci noszą mundurki.

Nie jest to wymóg prawny, ale dzieci bez mundurka mogą się czuć osamotnione, jeśli wszystkie inne dzieci go mają.

W szkołach ponadpodstawowych noszenie mundurka jest obowiązkowe.

Mundurek trzeba kupić. Są one dostępne w różnych cenach, więc warto się rozejrzeć przed kupieniem.

Niektóre szkoły organizują wyprzedaż używanych, tańszych mundurków – najczęściej pod koniec sierpnia.

Być może przysługuje Ci dopłata na zakup mundurka. Więcej informacji znajdziesz w sekcji Pomoc Finansowa.

Aby dowiedzieć się więcej o mundurkach, skontaktuj się z wybraną szkołą.

Niektóre szkoły podstawowe, choć nie wszystkie, oferują także bezpłatną opiekę nad dziećmi po szkole. Sprawdź czy wybrana przez Ciebie szkoła ma to w swojej ofercie.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

W Irlandii północnej szkoły ponadpodstawowe są przeznaczone dla dzieci w wieku od 11 do 16 lat.

Egzamin 11+ (*test transferowy*)

W wieku 11 lat (na zakończenie szkoły podstawowej- przyp. tłum.) dzieci podchodzą do egzaminu zwanego 11+.

Jest on obowiązkowy dla dzieci które mają iść do tzw. *grammar schools*⁵. Jego rezultaty decydują kto zostanie przyjęty do danej szkoły.

Jednak jeśli zdecydujesz, że Twoje dziecko pójdzie do innej (non-grammar) szkoły, nie musi ono zdawać tego egzaminu.

Jeśli Twoje dziecko nie mówi po angielsku, a chciałbyś aby podeszło do testu, zapytaj w szkole jak można to zorganizować.

Egzamin GCSE

W wieku 16 lat dzieci zdają egzaminy z 7 do 9 przedmiotów zwane GCSE.

Egzamin A-level⁶

Młodzież chcąca kontynuować edukację przygotowuje się do egzaminów A-level, do których podchodzi się zwykle w wieku 18 lat. Te egzaminy decydują o przyjęciu na uczelnie wyższe.

⁵ Grammer shcool - szkoła ponadpodstawowa z nastawieniem akademickim

⁶ Odpowiednik polskiej matury

NIE ZNASZ ANGIELSKIEGO?

Jeśli uważasz, że Twoje dziecko potrzebuje pomocy w nauce angielskiego w szkole, porozmawiaj z dyrektorem szkoły. On/a powinien/powinna taką pomoc zorganizować.

Jeśli sam/a nie mówisz po angielsku a chcesz korzystać ze szkolnictwa państwowego, masz prawo poprosić o tłumacza a te instytucje mają obowiązek Ci go zapewnić. Przetłumaczenie podań również może być zorganizowane.

Ta usługa jest bezpłatna i poufna.

Jeśli instytucje odmówią Ci tłumacza skontaktuj się z Equality Commission lub Law Centre (NI).

POMOC FINANSOWA

Rada ds. Szkolnictwa i Bibliotek może zapewnić pomoc finansową dla dzieci uczących się.

Ma ona następujące formy:

Zasiłek na utrzymanie (*maintenance allowance*)

Pieniądze przeznaczone na pomoc w utrzymaniu dziecka uczącego się do chwili ukończenia 16 lat. Zależy od dochodów rodziców.

Darmowe posiłki w szkole.

Dzieciom w wieku od 4 do 18 lat, które chodzą do szkoły i których rodzice pobierają dofinansowanie do dochodów (*income support*) może przysługiwać jeden darmowy posiłek w ciągu dnia.

Transport

Jeśli odległość od domu dziecka do najbliższej odpowiedniej szkoły wynosi więcej niż 3 mile, dziecku może przysługiwać bezpłatny transport. Dotyczy to tylko szkół ponadpodstawowych.

Mundurki szkolne.

Dzieci mogą otrzymać dofinansowanie do mundurków szkolnych jeśli ich rodzice pobierają pewne zasiłki: dofinansowanie do dochodów (*income support*) lub zasiłek dla bezrobotnych (*Income Based Jobseekers Allowance*).

Skontaktuj się z lokalną Radą ds. Szkolnictwa i Bibliotek lub Poradnią Obywatelską (Citizens Advice Bureau) aby sprawdzić czy kwalifikujesz się aby otrzymać jakąś pomoc. Lokalne biura znajdziesz w książce telefonicznej.

SZKOLNICTWO DOROSŁYCH

Informacje na temat potwierdzenia kwalifikacji znajdziesz w broszurce ZATRUDNIENIE.

UNIVERSYTETY

W Irlandii Północnej są dwie główne uczelnie:

Ulster University ma filie w Belfaście, Londonderry, Jordanstown, Coleraine
Zajrzyj na www.ulst.ac.uk

Queens University w Belfaście. Zajrzyj na www.qub.ac.uk

Jest również trzecia uczelnia oferująca możliwość studiów na osległość. Nazywa się ona **Open University** i ma siedzibę w Belfaście. Większość kursów nie wymaga wcześniejszych kwalifikacji. Zajrzyj na www.open.ac.uk

Dokładna lista adresów uczelni dostępna jest w książce telefonicznej.

Uczelnie oferują kursy zarówno w dzień jak i wieczorowe.

Uczelnie udzielą dokładnych informacji dotyczących wybranego kursu.

Przed przyjęciem możesz zostać poproszony o zdanie egzaminu z języka angielskiego. Opłatę egzaminacyjną będziesz musiał/a opłacić sam/a.

W Irlandii Północnej płaci się za studia wyższe. Sprawdź na wybranej uczelni jakie są stawki.

Można się ubiegać o stypendia/granty na opłacenie studiów i zdobywanie kwalifikacji takich jak Dyplom ukończenia Studiów Wyższych(Higher/National Diploma) czy licencjatów(first degrees).

Aby zorientować się jakie masz szanse na ich uzyskanie i jak się o nie ubiegać skontaktuj się z wybranym college'm lub uniwersytetem.

DALSZA EDUKACJA

W Irlandii Północnej dostępne są różne kursy i szkolenia, z których wiele oferowanych jest przez college i instytuty.

Ich listę znajdziesz w książce telefonicznej pod hasłem *Further Education*.

Aktualną listę oferowanych kursów uzyskasz w college'ach i instytutach. Geny kursów różnią się, więc warto je sprawdzić przed podjęciem decyzji.

Niektóre kursy są bezpłatne.

KURSY JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Niektóre placówki takie jak Belfast institute of Further and Higher Education w Belfaście, Castlereagh College of Further and Higher Education w Belfaście, Causway Institute of Further and Higher Education w Coleraine, East Down Institute of Further and Higher Education w Downpatrick i wiele innych prowadzą zajęcia z języka angielskiego dla obcokrajowców.

Kursy angielskiego prowadzone są również przez organizacje społeczne, które przeważnie pobierają za nie mniejsze opłaty niż college/instytuty.

Przykłady: Multi-Cultural Resource Centre (Belfast), STEP (Dungannon)

EGSA (Educational Guidance Service for Adults – edukacyjny serwis doradczy dla dorosłych) oferuje informacje i porady dotyczące kursów dostępnych w lokalnych placówkach i kursów najbardziej odpowiadających Twoim indywidualnym potrzebom.

Siedziby EGSA znajdują się w Belfaście, Causeway, Craigavon, Dungannon, East Antrim, Londonderry, Magherafelt, Newry i Omagh

BIBLIOTEKI

W hażdej większej miejscowości czy mieście Irlandii Północnej znajduje się biblioteka. Najbliższy oddział znajdziesz w książce telefonicznej.

Oferta bibliotek obejmuje:

- **Książki**; również niewielką ilość książek w różnych językach (rosyjski, polski, estoński). Dostępne są także książki w wersji audio, ale te przeważnie są po angielsku.
- **Płyty DVD i kasety video (za niewielką opłatą)**; Niektóre z napisami w różnych językach np. czeskim czy polskim.
- **Fax**: za drobną opłatą można wysłać fax.
- **Nieodpłatny dostęp do komputerów i internetu**; Aby skorzystać z komputera (i internetu) w pewnych porach dnia lepiej jest zarezerwować sobie komputer z wyprzedzeniem. Bibliotekarze wytłumaczą jak to zrobić.
- **Niektóre biblioteki organizują różne imprezy/spotkania dla matek z dziećmi.**

Poproś pracowników biblioteki o więcej informacji.

Aby korzystać z biblioteki, należy się do niej zapisać. Członkostwo jest bezpłatne, a kartę biblioteczną można używać we wszystkich bibliotekach publicznych w Irlandii Północnej.

Zauważ, czy będziesz musiał/a okazać dowód zamieszkania pod konkretnym adresem w Irlandii Północnej, aby zapisać się do którejkolwiek tutaj biblioteki.

Zostaniesz poproszony o list lub kartę potwierdzający Twój adres oraz dowód tożsamości. Jeśli nimi nie dysponujesz, pracownik biblioteki da Ci kartkę pocztową, którą powinienes zaadresować do siebie, po czy ją do Ciebie wysłać. Po otrzymaniu kartki pocztą przynosisz ją spowrotem do biblioteki aby się zapisać.

Karty bibliotecznej możesz używać w każdej bibliotece publicznej w Irlandii Północnej.

Więcej informacji otrzymasz w najbliższej bibliotece.

PRZYDATNE KONTAKTY

**Education and Library Board –
Rada ds Szkolnictwa i Bibliotek**
40 Academy Street, Belfast,
tel: (028) 90564000 (Belfast area),
web: www.belb.org.uk

North Eastern ELB

County Hall, 182 Galgorm Road,
Ballymena.
Tel: 028 2565 3333, www.neelb.org.uk,
obejmuje hrabstwo Antrim i wschodnią
część hrabstwa Londonderry

South Eastern ELB

Grahamsbridge Road, Dundonald, Belfast.
Tel: 028 9056 6200, www.seellb.org.uk ,
obejmuje hrabstwo Down

Southern ELB,

3 Charlemont Place, the Mall, Armagh. Tel:
028 9056 6200 www.selb.org , obejmuje
hrabstwo Armagh, Tyrone i Fermanagh

Western ELB,

1 Hospital Road, Omagh.
Tel: 028 8241 1411 www.welbni.org
obejmuje część hrabstwa londonderry

EGSA

4. piętro, 40 Linenhall Street, Belfast.
Tel: 028 9024 4274

Ballymoney 028 2766 9500
Craigavon 028 3835 1493
L'Derry 028 7127 1899
Dungannon 028 8775 0226
Larne 028 2827 6719
Magherafelt 028 7930 1388
Newry 028 3025 6255
Omagh 028 8225 2669

Equality Commission Northern Ireland

Equality House, 7-9 Shaftesbury Square,
Belfast, BT2 7DP
Tel: 028 9050 0600
Textphone: 028 9050 0589
www.equalityni.org
email: information@equalityni.org

Law Centre

124 Donegall Street, Belfast, BT1 2GY
Tel: 028 9024 4401
9 Clarendon Street, Londonderry, BT48
7EP Tel: 028 7126 2433

STEP

UNIT 7 Dungannon Enterprise Centre, 2
Coalisland Rd, Dungannon, BT71 6JT.
Tel: (028) 8772 9002,
email: info@stepni.org,
www.stepni.org

Portadown Migrant Worker Centre.

Transport and General Workers Union,
Rainbow Corner, William Street,
Poortadown.
Tel: (028) 3839 9595

Cookstown Migrant Worker Project.

Gortalowry House, 94 Church St.
Cookstown, BT80 8HX.
Tel: (028) 8676 3322

Multi-Cultural Resource Centre (NI). 9

Lower Crescent, Belfast.
Tel: (028) 90244639, www.mcrc-ni.org

Ballymena Community Forum

Glendun Drive, Ballymena
Tel: (028) 2565 1032
Email: info@ballymenacommunityforum.org